AH 751
2026Z23399

Antwoord van minister Van Essen (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 24 november 2026)

1

Kent u het bericht 'Zeehondencentrum Pieterburen nog zeker één week open na steun donateurs'?

2

Ziet u in de overweldigende steun vanuit de samenleving voor het zeehondencentrum ook een signaal dat de samenleving het belangrijk vindt dat de zeehondenopvang in Groningen blijft bestaan?

3

Herinnert u zich nog dat u tijdens het Commissiedebat Dieren buiten de veehouderij en dierproeven van 15 oktober 2026 heeft gezegd dat u het debat van de week erna in de Provinciale Staten van Groningen afwacht, maar op korte termijn in gesprek gaat met betrokken partijen over de toekomst van het zeehondencentrum in Lauwersoog?

4

Herinnert u zich nog dat u had aangegeven dat u op basis van de gevoerde gesprekken zou beslissen over wat vanuit het Rijk mogelijk is om te helpen? Herinnert u zich nog dat de Kamer u om spoed had gevraagd, omdat het centrum binnen twee weken dreigde om te vallen?

Antwoord 1, 2, 3 en 4

Ja. Ik heb inmiddels contact gehad met het Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC) en de provincie Groningen. Het bestuur en de Raad van Toezicht van het WEC hebben het besluit om faillissement aan te vragen voorlopig uitgesteld. Volgens het WEC kan dat dankzij de financiële steun vanuit de gemeenschap zodat de activiteiten waaronder de opvang en zorg voor zeehonden voorlopig op een verantwoorde wijze kan worden voortgezet. Het WEC zoekt met partijen naar een oplossing.

5

Deelt u de mening dat voor de dieren in het zeehondencentrum rust en stabiliteit het beste zijn en gesleep met de dieren in dat licht onwenselijk zou zijn?

Antwoord

Op basis van het besluit van het WEC om voorlopig geen faillissement aan te vragen is het op dit moment niet aan de orde dat dieren weg moeten voordat zij weer kunnen worden uitgezet. Als dit onverhoopt toch aan de orde is, ga ik ervan uit dat de centra gezamenlijk op zoek gaan naar een passend alternatief in lijn met de eisen voor dierenwelzijn die daarvoor gelden. Op dit moment zijn er nog twee andere opvangcentra actief die een ontheffing hebben om zeehonden op te vangen en mogelijk zijn er nog andere tijdelijke oplossingen om de opvang van zeehonden te laten plaatsvinden. Ik zal hierover in overleg met partijen kijken wat nodig en mogelijk is, mocht het WEC toch niet tot een oplossing komen met partijen.

6

Bent u ermee bekend dat het niet heel goed gaat met de gewone zeehond en dat die een belangrijke kraamkamer in het oostelijk deel van de Waddenzee heeft? Bent u het ermee eens dat het voor zieke en gewonde zeehonden in dat gebied belangrijk is dat ze geen reis van vele uren moeten maken, maar dat ze snel kunnen worden geholpen in de buurt en dus in het noorden van het land?

Antwoord

Ik ben ermee bekend dat de Waddenzee een belangrijke kraamkamer is voor de gewone zeehond. Uit de meest recente tellingen die uitgevoerd worden in samenwerking met Denemarken en Duitsland blijkt dat er een gemiddelde jaarlijkse daling van ongeveer 3% wordt waargenomen in de Waddenzee sinds 2021. Er is nog geen duidelijke oorzaak bekend en er wordt door de drie landen onderzoek uitgevoerd hiernaar. Tevens vindt er in het kader van het Zeehondenakkoord onderzoek plaats in samenwerking met Duitsland om een verbeterde triage uit te kunnen voeren naar longwormen – een veel voorkomende ziekte bij pups – zodat opvangcentra beter kunnen inschatten wat de overlevingskansen zijn. Zie verder ook het antwoord op vraag 5.

7

Bent u het ook in dat licht eens dat voor de langere termijn en toekomstbestendigheid goed moet worden gekeken naar de beste vorm van de zeehondenopvang, maar dat hoe dan ook het belang van de dieren leidend moet zijn en dat er een zeehondenopvang (met bijbehorend wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van dieren en natuur) in het noorden van het land moet blijven?

Antwoord

Ja. Ik wil kijken wat nodig is om de continuïteit van de zeehondenopvang te waarborgen en hier ben ik ook over in gesprek met de Provincie Groningen. Hierbij wil ik wel aangeven dat de zeehondencentra verantwoordelijk zijn voor de zeehondenopvang in Nederland. Binnen hun werkgebied beslissen de centra over iedere individuele stranding van een levende zeehond. Dit is vastgelegd in het Zeehondenakkoord, dat in 2020 is gesloten. Het Zeehondenakkoord dat als doel heeft om op een eenduidige en zorgvuldige manier van opvang van zeehonden in Nederland te realiseren, is voor mij het kader waarbinnen ik ga kijken naar mogelijke oplossingen.

Ik wil hierbij nog benadrukken dat de lijn is om niet op te vangen, omdat opvang een negatieve impact kan hebben op de wilde populatie. Dit is in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving inzake de bescherming van in het wild levende dieren. In het algemeen geldt ten aanzien van in het wild levende dieren het 'handen af principe'. Dit principe gaat uit van zo min mogelijk verstoring door menselijke bemoeienis.

Met het verlenen van zorg aan in het wild levende zeehonden, die hulpbehoevend zijn ten gevolge van menselijke bemoeienis, wordt invulling gegeven aan de zorgplicht conform de Wet dieren en de Wet natuurbescherming.

De zeehondenopvang die onder het WEC, voormalig Pieterburen, valt, is een gerenommeerde en gewaardeerde zeehondenopvang die een belangrijke rol vervult in het Zeehondenakkoord en het wetenschappelijk onderzoek dat hieraan is gekoppeld. We gaan met de partners uit de wetenschappelijke onderzoeken in gesprek hoe we kunnen borgen dat onderzoeksgegevens en kennis behouden blijven – in geval het WEC toch niet tot een oplossing kan komen met partijen – en dat lopende projecten uitgevoerd kunnen worden.

8

Bent u zich ervan bewust dat zowel de Kamer als de Raad voor Dieraangelegenheden het Rijk eerder op haar wettelijke zorgplicht voor wilde dieren in nood heeft gewezen en de verantwoordelijkheid om ook financieel bij te dragen daarin? Neemt u dat serieus?

Antwoord

Ik vermoed dat u verwijst naar de zienswijze ‘dilemma’s in de wildopvang’, waarin de Raad voor Dieraangelegenheden (RDA) een antwoord heeft gegeven op de vraag of, en zo ja, hoe en door wie hulpbehoevende dieren geholpen moeten worden. In deze zienswijze constateert de RDA dat er voor een ieder een wettelijke plicht bestaat om zorg te verlenen aan hulpbehoevende dieren en geeft de RDA aan dat het in de lijn der verwachting ligt dat “de overheid” de middelen zou verschaffen om de zorgplicht te faciliteren. De RDA kijkt hiervoor dus niet enkel naar het Rijk, maar naar alle overheden. De vraag die de RDA concreet aan het Rijk stelt is om met andere overheden in gesprek te gaan en afspraken te maken over ieders verantwoordelijkheden in de opvang van

hulpbehoevende wilde dieren, inclusief financiële ondersteuning vanuit de overheid van wildopvang in Nederland. In dit licht zijn al meerdere gesprekken gevoerd tussen mijn ministerie en de decentrale overheden.

Dit gezegd hebbende, neem ik opdrachten en signalen vanuit de Kamer uiteraard serieus. Naar aanleiding van het aangenomen amendement (Kamerstuk 36 725 XIV, nr. 14) stel ik, verspreid over 5 jaar, € 4.6 miljoen beschikbaar aan wildopvangcentra. Deze middelen zijn bedoeld als bijdrage aan de continuïteit van de wildopvang en verhoging van de kwaliteit van werken. Omdat een groot aantal opvangcentra waarschijnlijk in aanmerking zal komen voor deze middelen, gaat het om een bescheiden bijdrage per opvangcentrum. Desalniettemin kunnen ook zeehondenopvangcentra hier aanspraak op maken.

9

Voelt u de verantwoordelijkheid om ook een eerlijke bijdrage te doen voor goede opvang van zeehonden in nood in het noorden als gewone burgers hun verantwoordelijkheid hebben genomen voor de dieren door massaal te doneren om de opvang van zeehonden in Groningen te Intern gebruik redden?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 7.

10

Kunt u de Kamer deze week nog met spoed inlichten hoe de gesprekken zijn verlopen en of het Rijk het zeehondencentrum gaat helpen, aangezien we inmiddels twee weken verder zijn en het zeehondencentrum weinig tijd meer heeft? Kunt u dus de bovenstaande vragen één voor één deze week beantwoorden?

Antwoord

Het WEC heeft vanwege de (financiële) steun vanuit de gemeenschap het besluit om een faillissementsaanvraag in te dienen voorlopig opgeschort. De steun zorgt ervoor dat het WEC samen met partijen kan zoeken naar een oplossing richting een duurzame toekomst.